

14.12.22

Ekspertutvalget
v/ Øystein Mæland

Innspill fra Pårørendesenteret vedr vilkåret om manglende samtykkekompetanse i psykisk helsevernloven i 2017

Pårørendesenteret takker for muligheten til å komme med innspill til saken. Ut fra lista utvalget ber oss om å se på, ser vi at vi best kan si noe om erfaring med praktisering av det nye lovgrunnlaget sett fra pårørendes side. Og så kan vi si noe om hva innføring av samtykkevilkåret har betydd for pårørende (og pasienter til en viss grad, sett fra pårørendes side). De to neste punktene vi blir bedt om å se på, ser vi at andre kan ivareta på en bedre måte. Det siste punktet, kunnskapsgrunnlaget, er det vi bruker for å svare ut de to første punktene.

Pårørendesenteret kan støtte opp om de erfaringene som utvalget viser til og behovet for presisering/endring. Vi har ikke gjort noen kvalifisert undersøkelse på dette. Innspillene baserer seg derfor på mange samtaler med pårørende på vår nasjonale tjeneste Pårørendelinjen:

- Pårørende beskriver større sprik mellom det de observerer blir gjort, og det de tenker burde være gjort.
- Pasientens manglende sykdomsinnsikt kan få mye større betydning for et behandlingsforløp.
- Pårørende opplever å ikke bli tatt med som part i pasientforløpet under dekke av manglende samtykke.
- Helsepersonell har i noen tilfeller for lite kompetanse og erfaring i å jobbe kontinuerlig med samtykke. Det pårørende da erfarer er at pasienten blir skrevet ut dersom liv og helse ikke står i fare.
- Mange pårørende opplever at «nå blir det enda vanskeligere å få hjelp».

Å jobbe med samtykke er et tema vi stadig får spørsmål om, både fra pårørende til psykisk syke, men også fra pårørende til mennesker med somatisk sykdom. I tillegg får vi stadig oftere spørsmål fra fagpersoner som opplever det vanskelig å vurdere samtykkekompetanse. Vi erfarer at dette skyldes både manglende opplæring på arbeidstedet, og manglende samhandling med alle aktuelle aktører (fastlege, spesialisthelsetjeneste m.m.). Dette er et veldig komplekst felt, og vi gjør oss noen tanker om at fragmentering av tjenester og ressursknapphet gir en tilleggsutfordring.

Lykke til med viktig arbeid!

Med vennlig hilsen
Pårørendesenteret

Unn Birkeland
Daglig leder